

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาเหตุผลของอาจารย์ที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่อาจารย์ที่กำลังปฏิบัติงานที่ในวิทยาลัยครู ฉะเชิงเทรา วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 496 คน กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มร้อยละ 25 ของจำนวนประชากร รวมกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด 247 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

อาจารย์วิทยาลัยครู ฉะเชิงเทรา	72 คน
อาจารย์วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี	56 คน
อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี	94 คน
อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี	25 คน
รวมกลุ่มตัวอย่าง	247 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามแบบ เลือกตอบและแบบมาตราส่วนประเมินค่าซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าจาก ตำรา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริการชุมชน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชน ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับเหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชน ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทงานบริการชุมชน ตอนที่ 5 เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานบริการชุมชน ตอนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานบริการชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยให้นำแบบสอบถามไปส่งและรับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 247 ฉบับ ได้รับคืน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.5

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติต่อไปนี้

4.1 ร้อยละ

4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1.1 อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราตอบแบบสอบถาม รวม 62 คน เป็นชาย 42 คน เป็นหญิง 20 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี เมื่อจำแนกตำแหน่งทางวิชาการพบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ 54 คน ในตำแหน่งทางบริหารพบว่า มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าภาคและรองหัวหน้าภาคนานเท่ากัน คือ 8 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท 44 คน

1.2 อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี ทอมแบบสอยตามรวม 55 คน เป็นชาย 25 คน เป็นหญิง 27 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี เมื่อจำแนกตำแหน่งทางวิชาการพบว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ 49 คน ในตำแหน่งทางบริหารพบว่าไม่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าภาค อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท 33 คน

1.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี ทอมแบบสอยตามรวม 83 คน เป็นชาย 49 คน เป็นหญิง 34 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี เมื่อจำแนกตำแหน่งทางวิชาการพบว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ 53 คน ในตำแหน่งทางบริหารพบว่าไม่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนก 12 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท 54 คน

1.4 อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี ทอมแบบสอยตามรวม 26 คน เป็นชาย 15 คน เป็นหญิง 11 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี เมื่อจำแนกตำแหน่งทางวิชาการพบว่าไม่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ทั้งหมด 26 คน ในตำแหน่งทางบริหารพบว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนก 8 คน อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท 19 คน

2. รูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 รูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่อาจารย์วิทยาลัยครูและ เชียง เทราปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดทำโครงการทางวิชาการ ส่วนด้านที่อาจารย์ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การเป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการในหน่วยราชการหรือเอกชน

2.2 รูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรีปฏิบัติมากที่สุด คือ สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและประชาชนทั่วไป ส่วนด้านที่อาจารย์ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการในหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน

2.3 รูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ ส่วนด้านที่อาจารย์ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ

2.4 รูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาบางพระ ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ จัดทำโครงการทางวิชาการ ส่วนด้านที่อาจารย์ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ

โดยส่วนรวมรูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดนิทรรศการทางวิชาการ ส่วนด้านที่อาจารย์ปฏิบัติ น้อยที่สุดคือ การเป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการในหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน

3. เหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 เหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด คือ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับประชาชน ส่วนที่มีลำดับความสำคัญต่ำสุดคือ ได้รับความตอบแทนที่เป็นเงิน

3.2 เหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดคือ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับประชาชน ส่วนที่มีลำดับความสำคัญต่ำสุดคือ ศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงของสังคม

3.3 เหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดคือ สำนึกว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ ส่วนที่มีลำดับความสำคัญต่ำสุดคือ มีชื่อเสียงเกียรติยศ และได้รับความตอบแทนที่เป็นเงิน

3.4 เหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี ที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดคือ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับประชาชน ส่วนที่มีลำดับความสำคัญต่ำสุดคือ มีชื่อเสียงเกียรติยศ และได้รับความตอบแทนเป็นเงิน

โดยส่วนรวมเหตุผลที่ปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดคือ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับประชาชน ส่วนที่มีลำดับความสำคัญต่ำสุดคือ ได้รับความตอบแทนเป็นเงิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ประเภทงานบริการชุมชนที่อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง

ปฏิบัติ

4.1 การปฏิบัติงานบริการชุมชนด้านการเมืองของอาจารย์ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง

4.1.1 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราปฏิบัติมากที่สุดคือ เผยแพร่
ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการปกครองระบอบประชาธิปไตย และให้ความรู้ทางการเมืองที่สำคัญเช่น
การเลือกตั้ง ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ให้ข่าวสารการเคลื่อนไหวทางการเมือง

4.1.2 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ เผย
แพร่ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นที่ปรึกษา
ทางกฎหมายแก่ประชาชน และให้ความรู้ด้านการเมืองที่สำคัญ เช่น การเลือกตั้ง

4.1.3 คำนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี ปฏิบัติ
มากที่สุดคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ
เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชน

4.1.4 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี
ปฏิบัติมากที่สุดคือ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้ความรู้เกี่ยว
กับหน้าที่และสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย และให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชนและร่วมมือกับหน่วยงานของจังหวัด
ในกิจกรรมการเมืองเฉพาะเรื่อง

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนด้านการเมืองของอาจารย์วิทยาลัยครู
ฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 35.6 ของสถาบัน วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี คิดเป็นร้อยละ
28.9 ของสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 26.5 ของ
สถาบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 16.5 ของสถาบัน

4.2 การปฏิบัติงานบริการชุมชนค้ำเสริมธุรกิจของอาจารย์ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคตะวันออก

4.2.1 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราปฏิบัติมากที่สุดคือ
ให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายในรูปแบบสหกรณ์ ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นที่ปรึกษา
ทางวิชาการแก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

4.2.2 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี ปฏิบัติมากที่สุด
คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายในรูปแบบสหกรณ์ ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ จัด
อบรมวิชาชีพที่เหมาะสมต่อการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

4.2.3 คำนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี
ชลบุรีปฏิบัติมากที่สุดคือ แนะนำและกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักนำ เครื่องมือและเทคโนโลยี
ใหม่ ๆ มาใช้ในการประกอบอาชีพ ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ
แก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

4.2.4 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ
ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ แนะนำและกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักนำ เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ ๆ
มาใช้ประกอบอาชีพ ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ให้ความรู้เรื่องการแสวงหาการใช้แหล่ง
เงินทุน สินเชื่อ และจัดอบรมวิชาชีพที่เหมาะสมต่อการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนค้ำเสริมธุรกิจของอาจารย์วิทยาลัย
ครูฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 24.3 ของสถาบัน วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี คิดเป็นร้อยละ
27.3 ของสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 22.8 ของ
สถาบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 18.5 ของสถาบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 การปฏิบัติงานบริการชุมชนด้านการ เกษตรของอาจารย์ในสถาบัน
อุดมศึกษาระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.3.1 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยครู ฉะเชิงเทรา ปฏิบัติมากที่สุดคือ
ส่งเสริมนิสิตนักศึกษาที่เรียนเกษตรได้ฝึกงานร่วมกับ เกษตรกร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์ ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ร่วมมือกับจังหวัดในการสำรวจหาและบำรุง
รักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและใช้ในครอบครัว

4.3.2 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี ปฏิบัติมากที่สุด
คือ จัดประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการ เกษตรแก่ประชาชน และเผยแพร่ความรู้ทาง
การ ฃนอมอาหารทางการ เกษตร ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ร่วมมือกับจังหวัดในการสำรวจ
และบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและใช้ในครอบครัว

4.3.3 คำนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ แนะนำและให้ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ
จัดประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการ เกษตรแก่ประชาชนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง
เกษตรกรกับอาจารย์ ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อปรับปรุงการ เกษตรของท้องถิ่น และร่วมมือ
ประสานงานกับจังหวัดในการปราบปรามป้องกันโรคระบาดที่ช-สัตว์

4.3.4 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ
ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ แนะนำให้ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ
เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการ ฃนอมอาหารทางการ เกษตร กศรบรรจุหีบห่อ

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนด้านการ เกษตรของอาจารย์
วิทยาลัยครู ฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 26.7 ของสถาบัน วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี
คิดเป็นร้อยละ 25.6 ของสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี คิดเป็น
ร้อยละ 14.3 ของสถาบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ
27.7 ของสถาบัน

4.4 การปฏิบัติงานบริการชุมชนด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของอาจารย์
ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออก

4.4.1 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราปฏิบัติมากที่สุดคือ
จัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ร่วมมือกับจังหวัดจัดอบรม
ให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ ส่งเสริมจัดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน และเขียนบทความหรือพิมพ์เอกสาร
ด้านวัฒนธรรมออกเผยแพร่

4.4.2 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี ปฏิบัติมากที่สุด
คือ จัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ศึกษาสำรวจความ
ต้องการทางการศึกษาของประชาชนในท้องถิ่น

4.4.3 คำนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ชลบุรีปฏิบัติมากที่สุดคือ จัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ
ร่วมมือกับจังหวัดจัดให้มีศูนย์เลี้ยงและอบรมเด็กเล็ก

4.4.4 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ
ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ จัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ
จัดนิทรรศการทางวิชาการด้านวัฒนธรรม และร่วมมือกับจังหวัดจัดให้มีศูนย์เลี้ยงและอบรม
เด็กเล็ก

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของ
อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 34.8 ของสถาบัน วิทยาลัยราไพพรรณี จันทบุรี
คิดเป็นร้อยละ 31.3 ของสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ
28.3 ของสถาบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 17.4
ของสถาบัน

4.5 การปฏิบัติงานบริการชุมชนค่านอนามัยและสิ่งแวดล้อมของอาจารย์ใน
สถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง

4.5.1 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราปฏิบัติมากที่สุดคือ
เผยแพร่ความรู้ทางสาธารณสุขมูลฐาน ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ร่วมจัดโครงการพัฒนา
หมู่บ้านเพื่อยกระดับความเป็นอยู่

4.5.2 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี ปฏิบัติมากที่สุด
คือ เผยแพร่ความรู้ทางสาธารณสุขมูลฐาน ส่วนค่านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ร่วมงานกับประชาชน
หรือจังหวัดจัดงานรื่นเริง

4.5.3 คำนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ ร่วมงานกับประชาชนหรือจังหวัดจัดงานรื่นเริง ส่วนค่านที่ปฏิบัติ
น้อยที่สุดคือ อบรมการเป็นพ่อบ้านแม่บ้านที่ดี

4.5.4 คำนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ
ชลบุรี ปฏิบัติมากที่สุดคือ เผยแพร่ความรู้ทางสาธารณสุขมูลฐาน ส่วนค่านที่ปฏิบัติ
น้อยที่สุดคือ ร่วมจัดโครงการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และอบรมการเป็นพ่อบ้าน
แม่บ้านที่ดี

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนค่านอนามัยและสิ่งแวดล้อมของ
อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 25.3 ของสถาบัน วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี
คิดเป็นร้อยละ 29.6 ของสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ
24.2 ของสถาบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 20.8
ของสถาบัน

5. ปัญหาการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.1 ปัญหาด้านการบริหาร

5.1.1 อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราประสบปัญหามากที่สุดคือ สถาบันมิได้กำหนดนโยบายให้แน่ชัด ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในสถาบัน

5.1.2 อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรีประสบปัญหามากที่สุดคือ สถาบันมิได้กำหนดนโยบายให้แน่ชัด ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุน

5.1.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรีประสบปัญหามากที่สุดคือ สถาบันมิได้กำหนดนโยบายให้แน่ชัด ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นภายนอกสถาบัน

5.1.4 อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรีประสบปัญหามากที่สุดคือ สถาบันมิได้กำหนดนโยบายให้แน่ชัด ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุด คือผู้บริหารไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุน

โดยส่วนรวมการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารในระดับปานกลาง โดยค้ำที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ สถาบันมิได้กำหนดนโยบายให้แน่ชัด ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุน เพราะไม่เห็นความสำคัญ

5.2 ปัญหาด้านบุคลากร

5.2.1 อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราประสบปัญหามากที่สุดคือ ไม่มีผู้มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาช่วยดำเนินงาน ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ หขาดเกรงภัยอันเนื่องมาจากผลการให้บริการ

5.2.2 อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรีประสบปัญหามากที่สุด คือ ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้งาน ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ มีความรู้ความชำนาญไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติ

5.2.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี
 ประสบปัญหามากที่สุดคือ อาจารย์ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับงานบริการชุมชน ส่วนค่านที่ประสบ
 ปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีความเข้าใจและศรัทธาในงาน

5.2.4 อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี
 ประสบปัญหามากที่สุดคือ ไม่มีผู้มีประสมการณ์และเชี่ยวชาญเฉพาะสาขามาช่วยดำเนินงาน
 ส่วนค่านที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ หวาดเกรงภัยอันเนื่องมาจากผลการให้บริการ และไม่มี
 ความเข้าใจและความศรัทธาในงาน

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
 ภาคตะวันออกประสบปัญหาความยากลำบากในระดับปานกลาง โดยค่านที่ประสบปัญหา
 มากที่สุดคือ อาจารย์ไม่มีเวลาอุทิศให้กับงานบริการชุมชน ส่วนค่านที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ
 หวาดเกรงภัยอันเนื่องมาจากผลการให้บริการ

5.3 ปัญหาค่านงบประมาณ

5.3.1 อาจารย์วิทยาลัยครุฉะเชิงเทราประสบปัญหามาก
 ที่สุดคือ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ส่วนค่านที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ใ้รับ
 ค่าตอบแทนจากการบริการน้อย

5.3.2 อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรีประสบปัญหามาก
 ที่สุดคือ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณ ส่วนค่านที่ประสบปัญหาน้อย
 ที่สุดคือ ใ้รับค่าตอบแทนจากการบริการน้อย

5.3.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี
 ประสบปัญหามากที่สุดคือ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ส่วนค่านที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ
 ใ้รับค่าตอบแทนน้อย

5.3.4 อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี
 ประสบปัญหามากที่สุดคือ ไม่ใ้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบันเท่าที่ควร ส่วน
 ค่านที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ใ้รับค่าบริการน้อย

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานบันอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าประสบปัญหาความงบประมาณในระดับปานกลาง โดยค้ำที่ประสบปัญหา มากที่สุดคือ ขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสื่อ ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อย ที่สุดคือ ใ้รับค่าตอบแทนจากการบริการน้อย

5.4 ปัญหาทั่วไป

5.4.1 อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทราประสบปัญหา มากที่สุดคือ ความสนใจและความร่วมมือในงานบริการชุมชนของอาจารย์ ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุด คือ ใ้รับค่าตอบแทนจากการบริการชุมชน

5.4.2 อาจารย์วิทยาลัยราชภัฏพระณี จันทบุรีประสบปัญหา มากที่สุดคือ ความสนใจและความร่วมมือในงานบริการชุมชนของอาจารย์ ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุด คือ ความรู้ที่บริการไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ใ้รับค่าตอบแทนจากการบริการ ชุมชนและการละทิ้งงานของผู้งานบริการชุมชน

5.4.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรีประสบ ปัญหา มากที่สุดคือ ความรู้ที่บริการไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ส่วนค้ำที่ ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ความสนใจและความร่วมมือในงานบริการชุมชน

5.4.4 อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี ประสบปัญหา มากที่สุดคือ ความรู้ที่บริการไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ส่วนค้ำที่ประสบปัญหาน้อยที่สุดคือ ใ้รับค่าตอบแทนจากการบริการชุมชน

โดยส่วนรวม การปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานบันอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าประสบปัญหาทั่วไปในระดับปานกลาง โดยค้ำที่ประสบปัญหา มากที่สุด คือ ความสนใจและความร่วมมือในงานบริการชุมชนของประชาชน ส่วนค้ำที่ประสบ ปัญหาน้อยที่สุดคือ ใ้รับค่าตอบแทนจากการบริการชุมชน

6. ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออก

ออก

6.1 ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนที่อาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา เห็นคํวยมากที่สุดคือ ควร เชิญประชาชนที่มีความรู้ความสามารถในคํานโคคํานหนึ่งมาบรรยาย ให้อาจารย์ นิสิตฟัง ส่วนที่เห็นคํวยน้อยที่สุดคือ สถาบันที่อาจารย์ปฏิบัติงงานโคช่วย ให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น

6.2 ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนที่อาจารย์วิทยาลัยรำไพพรรณี จันทบุรี เห็นคํวยมากที่สุดคือ ควร ส่งเสริมให้นักศึกษาโคมีส่วนร่วมในงานบริการชุมชนอย่าง ถูกต้อง ส่วนที่เห็นคํวยน้อยที่สุดคือ สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายการให้บริการชุมชนให้ ชัดเจน

6.3 ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี เห็นคํวยมากที่สุดคือ ควร ส่งเสริมให้นักศึกษาโคมีส่วนร่วมในงานบริการชุมชน อย่างถูกต้อง ส่วนที่เห็นคํวยน้อยที่สุดคือ การจัดงงานบริการชุมชนควรจัดงานสมาคมหรือกลุ่ม ค่าง ๆ ที่ประชาชนจัดตั้งขึ้น

6.4 ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนที่อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี เห็นคํวยมากที่สุดคือ สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกควรให้ บริการความรู้แก่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง ส่วนที่เห็นคํวยน้อยที่สุดคือ สถาบัน ที่อาจารย์ปฏิบัติงงานโคช่วย ให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น

โดยส่วนรวมความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนที่อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาค ตะวันออกเห็นคํวยมากที่สุดคือ ควร ส่งเสริมให้นักศึกษาโคมีส่วนร่วมในงานบริการชุมชน อย่างถูกต้อง ส่วนที่เห็นคํวยน้อยที่สุดคือ สถาบันที่อาจารย์ปฏิบัติงงานโคช่วย ให้สภาพ ความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น

7. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบัน

อุดมศึกษาภาคตะวันออก

อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกประสบปัญหาการปฏิบัติงงานบริการ ชุมชนคํานงงานการบริหาร คํานบุคคลากร คํานงงบประมาณ และมีปัญหาทั่วไป ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. เปรียบเทียบความคิดเห็นเห็นงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง

อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงมีความคิดเห็นงานบริการชุมชน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
พบว่า มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. รูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาค
ตะวันออกเฉียง

ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่ารูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์
ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง การจัดนิทรรศการทางวิชาการมากที่สุด รองลงไปเป็นการ
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและประชาชน การช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ
การจัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน การเป็นวิทยากร
ให้หน่วยราชการและองค์กรเอกชนทั่วไป การให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่วไป เป็น
อาจารย์สอนพิเศษนอกสถาบัน การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ
การให้ความช่วยเหลือในค่านิสิตภาพอนามัย การมีส่วนร่วมในงานคานาสื่อสารมวลชน และการเป็น
กรรมการหรือที่ปรึกษาคณะกรรมการในหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชนตามลำดับ จะเห็นว่า
อาจารย์มีการปฏิบัติงานบริการชุมชนหลายด้าน ที่เป็นดังนี้อาจเนื่องมาจากได้ใช้กิจกรรม
บางด้านในขอบเขตการ เรียนการสอนนักศึกษาเป็นประจำอยู่แล้ว ทำให้มีทักษะในการปฏิบัติ
และ เชื่อว่าจะเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนได้จึงนำมาใช้กับงานบริการชุมชนด้วย และอาจ
เนื่องมาจากอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5
(พ.ศ. 2525 - 2529) ด้านงานบริการชุมชน ที่เน้นการเผยแพร่ความรู้ การฝึกอบรม
โดยมีเป้าหมายในการให้บริการชุมชนในด้านการให้บริการทั่ว ๆ ไป

เช่น การจัดนิทรรศการ การสาธิต การจัดนิทรรศการ¹ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามหาวิทยาลัยออกปฏิบัติงานบริการชุมชนโดยการจัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการมากที่สุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญทัน เมาเจริญ ที่พบว่า วิทยาลัยครูจัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง² ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นว่าการจัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการเป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชน ถึงแม้จะต้องมีการจัดเตรียมงานและการดำเนินงานที่เข้มแข็งและลงทุนลงแรงมาก แต่ให้ความรู้แก่ประชาชนในหลายเรื่องและแก่บุคคลหลายระดับ

ผลการวิจัยอีกประการหนึ่งคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี มีการปฏิบัติงานบริการชุมชนโดยการช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ มากที่สุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติ สุวรรณชฎ ที่พบว่ารูปแบบการปฏิบัติงานบริการชุมชนที่อาจารย์มหาวิทยาลัยสนใจปฏิบัติที่เห็นได้ชัดคือ การช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ³ ที่เป็นดังนี้ อาจเนื่องมาจากอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี เห็นว่าการปฏิบัติงานบริการชุมชนโดยผ่านกลุ่มสมาคมจะทำให้เกิดการประสานงาน และความ ร่วมมือของสมาชิกหลายฝ่ายทำให้งานสำเร็จเร็วขึ้น

2. เหตุผลในการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามหาวิทยาลัยออก
ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามหาวิทยาลัยออกปฏิบัติงานบริการ
ชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับประชาชนเป็นอันดับแรก ที่เป็นดังนี้ อาจเนื่อง
มาจากอาจารย์ต้องการที่จะปฏิบัติตนเพื่อลดช่องว่างระหว่างสถาบันการศึกษาระดับสูงกับประชาชน

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529), พัฒนาการ.

² บุญทัน เมาเจริญ, "ปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงรายและพะเยาที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครู เชียงราย แก่ครูประจำการ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521), หน้า 86 - 87.

³ รัตติ สุวรรณชฎ, "ความภาคภูมิใจของอาจารย์ผู้บริหาร และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ และสาเหตุของความตึงเครียดในอาชีพของอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทย"

เพื่อไม่ให้ประชาชนมองสถาบันชั้นสูงมีหน้าที่เพียงการสอน ศึกษ วิจัย ภายในรั้วเท่านั้น มีความห่างเหินต่อปัญหาของสังคมจนเกิดความรู้สึกที่ว่าไม่เกี่ยวข้องกับสังคมมีระดับเป็นชนชั้นมีฐานะ เป็นอาจารย์ เป็นศาสตราจารย์มีเกียรติสูงส่ง ส่วนเหตุผลในการปฏิบัติงานบริการชุมชนของ อาจารย์รองลงมาคือสำคัญกว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ถือว่า งานบริการชุมชนเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อไขว่คว้าตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมี 4 ประการคือ การสอน การวิจัย การให้บริการชุมชน และการทำนุบำรุงวัฒนธรรม¹ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าอาจารย์นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่การสอนซึ่งเป็นหน้าที่ประจำแล้ว อาจารย์ มีความผูกพันกับท้องถิ่นพร้อมที่จะเสียสละเพื่อชุมชน และสำหรับเหตุผลที่อาจารย์เลือกในการ ปฏิบัติงานบริการชุมชนในลำดับสุดท้ายคือ อาจารย์ปฏิบัติงานบริการชุมชนเพื่อไ้รับค่าตอบแทน ที่เป็นเงิน ผลการวิจัยที่พบในประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่าถึงแม้ในภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยซึ่งสูง แต่อาจารย์ก็มีใ้ปฏิบัติงานบริการชุมชนเพื่อหวังผลตอบแทนที่เป็นเงินเสมอไป

3. การปฏิบัติงานบริการเนื้อหาทางวิชาการแก่ชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง

ข้อมูลจากตารางที่ 11 พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงปฏิบัติงาน บริการชุมชนโดยบริการความรู้ทางการศึกษาและวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการ เมือง ด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตร และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ การที่ อาจารย์ปฏิบัติงานบริการชุมชนโดยบริการความรู้ทางการศึกษาและวัฒนธรรมมากที่สุด อาจเนื่อง มาจากอาจารย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันที่ผลิตครู และอบรมบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ มีทักษะในการปฏิบัติและกำลังทรัพยากรทางการศึกษาเพียงพอที่จะให้บริการทางด้านนี้ ประกอบ กับความต้องการศึกษาเพิ่มเติมของบุคลากรทางการศึกษาค่อย และการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านดังกล่าว จะตอบสนองสภาพปัญหาในภาคตะวันออกเฉียง และใ้มีการศึกษาสภาพปัญหาในภาคตะวันออกเฉียงด้านการ ศึกษาพบว่า สภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังขาดความพร้อมอยู่มาก² นอกจากนี้พบว่า

¹ วิจิตร ศรีสอาน, หลักการอุดมศึกษา หน้า 11.

² สังข์ อุทรานันท์, "สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย" หน้า 226.

ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คำนอนามัยและสิ่งแวดลอม
 ประชาชนเป็นห่วงเรื่องสิ่งแวดลอมเป็นพิเศษจะเกิดเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ประชาชน
 มีปัญหาค่าน้ำสุขภาพอนามัยโรคร้ายไข้เจ็บเบียดเบียน คำนเศรษฐกิจ เพราะว่า ประชาชนมีรายได้
 ไม่พอกับรายจ่ายประจำวัน และสำหรับค่านการเกษตร เพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบ
 อาชีพค่านการเกษตร แต่ประสบปัญหาเรื่องผลผลิตตกต่ำ ฝนกลางกกราคา ต้นทุนในการผลิต
 สูง¹ ซึ่งในสภาพการดังกล่าว การปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า เนื้อหาความรู้ทางวิชาการที่อาจารย์บริการ
 ชุมชนสามารถสนองความต้องการในการรับบริการ ของประชาชนและจะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
 บริการ เนื้อหาความรู้ทางวิชาการดังกล่าวยังคงสนองและเอื้ออำนวยต่อแผนพัฒนาพื้นที่บริเวณ
 ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในองค์ประกอบส่วนที่สาม ที่เน้นการบริการชุมชนในค่านที่อยู่อาศัย
 ค่านสิ่งแวดลอม ค่านสาธารณสุข ค่านการศึกษา และบริการค่านอื่น ๆ ที่จะป็นฐานรองรับ
 จากการพัฒนาอุตสาหกรรม²

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่านการ เมืองพบว่า อาจารย์มีการปฏิบัติงานบริการชุมชน
 ค่านการ เมือง เป็นอันดับสอง อาจทำให้ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทักษะทางระบบสังคม
 และการ เมืองค่านอื่นเป็นผลดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะที่นำมาสถาบัน
 อุดมศึกษามีโครงการ เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ ทักษะทางระบบสังคมและการ เมืองน้อยมาก³
 และข้อมูลจากการางที่ 11 เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานบริการ
 ชุมชนโดยบริการความรู้ค่านการศึกษาและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 27.9 ค่านการ เมือง
 คิดเป็นร้อยละ 26.8 ค่านอนามัยและสิ่งแวดลอม คิดเป็นร้อยละ 24.9 ค่านการ เกษตร
 คิดเป็นร้อยละ 23.6 และค่านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 23.2

¹อนันต์ อัครฐ, "สถานภาพทางการศึกษาของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียง
 ประเทศไทย" หน้า 268.

²สาวิศร์ โพธิ์วิหก, "การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงเหนือ", ว.เศรษฐ. -
 ศาสตร์ 1 มกราคม 2528: หน้า 14.

³เสริมศรี ไชยศรี, "สรุปผลการวิจัยการอุดมศึกษากับการพัฒนาชุมชน" หน้า 100.

การบริการทั้ง 5 ด้านดังกล่าวอยู่ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ที่เป็นดังนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์เห็นความสำคัญของการบริการความรู้ของงานทุกด้านที่ควรจะต้องให้บริการควบคู่กันไป แต่อาจารย์จะบริการความรู้ทางวิชาการด้านใดด้านหนึ่งมากกว่านั้นควรจะตรวจสอบความถูกต้องของการขอประชาชนเสียก่อนถึงที่ สาส์น จุติกุล กล่าวว่

... งานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคก็ควรมุ่งพัฒนาภูมิภาคนั้น ๆ แต่การจะพัฒนาสังคมไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา หรือด้านใด ๆ ก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาควรไ้มีการศึกษาถึงความต้องการในการรับบริการของประชาชนในภูมิภาคนั้นก่อนว่า มีความต้องการจะพัฒนาในด้านใดหรือในเรื่องใหนบ้าง ทั้งนี้เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการเหล่านั้น.¹

สำหรับประเด็นที่ขบอีกคือ อาจารย์ในสถาบันที่ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่อาจารย์วิทยาลัยครูจะเชิงหวา อาจารย์วิทยาลัยร่วไพพรรณี จันทร์ และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี มีการปฏิบัติงานบริการชุมชนโดยบริการเนื้อหาความรู้ทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรมมาก ส่วนอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา บางพระ ชลบุรี ซึ่งเป็นสถาบันที่ศึกษาค้นคว้าและสอนด้านการเกษตร มีการปฏิบัติงานบริการชุมชนโดยบริการความรู้ด้านการเกษตรมาก ที่เป็นดังนี้เพราะอาจารย์ปฏิบัติงานบริการความรู้แก่ชุมชนตามหน้าที่ของสถาบัน และประสบการณ์ในวิชาชีพ

4. ปัญหาการปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออก

ออก

4.1 ปัญหาการบริหาร

ข้อมูลจากตารางที่ 12 พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกประสบปัญหาการบริหารจ้กอยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง โดยขอเพิ่มเติมความสำคัญสูงสุดคือ สถาบันมีใ้ใ้กำหนดนโยบายชี้แนะชักพ้ให้ช่วยจากแก่อำจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านนี้

¹ สาส์น จุติกุล, "ขออาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค" หน้า 5.

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 4 ของ
 พวงมหาวิทยาลัย ที่พบว่า นโยบายด้านการบริหารงานบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษา
 ยังมีได้กำหนดนโยบายให้แน่ชัด ทำให้ปฏิบัติงานด้านนี้ให้มีแผนปฏิบัติงานที่แน่นอน¹ ผลการ
 วิจัยในประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดนโยบายการให้บริการชุมชน
 ให้แน่ชัด ซึ่งเรื่องนี้จะขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญและ
 ความสนใจอย่างจริงจัง

4.2 ปัญหาตามบุคลากร

ข้อมูลจากตารางที่ 13 พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษากว่กว่าร้อยละ 50
 ประสบปัญหาตามบุคลากรจัดอยู่ในลำดับความสำคัญปานกลาง โดยข้อที่มีความสำคัญสูงสุด
 คือ อาจารย์ไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้กับการบริการชุมชน ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์มีการ
 ในด้านการสอนมากเกินไป ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาปฏิบัติงานบริการชุมชน ผลการวิจัยนี้สอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ รังสรรค์ ทิมพันธุ์พงษ์² ซึ่งได้ศึกษาระบบการทำงานของผู้สอนในวิทยาลัยครู
 และพบว่า ผู้สอนใช้เวลาเฉพาะการสอนมากที่สุด ขณะเดียวกันใช้เวลาในคณาภิการบริการชุมชน
 น้อยที่สุด² และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 ระยะที่ 4 ของพวงมหาวิทยาลัยที่พบว่า ในคณาภิการนั้น ยังขาดผู้ดำเนินงานคณาภิการ
 บริการชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากภาระการสอนของอาจารย์มีมากและในบางคณะยังขาดแคลน
 อาจารย์จึงทำให้อาจารย์ไม่สนใจงานคณาภิการ³ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในคณาภิการในกรณีขาด
 บุคลากรอาจแก้ไขโดยส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ และในบางกรณีอาจแก้ไขโดยการ
 หนุนเวียงหน้าที่มีให้เป็นการตายตัวแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรในสถาบันเห็นถึงความ

¹ คณะกรรมการจัดทำรายงานสภาปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษา, รายงานเรื่อง
การประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 4 หน้า 39.

² รังสรรค์ ทิมพันธุ์พงษ์ "การศึกษาคุณวุฒิ ประสิทธิภาพและผลงานทางวิชาการ
 และภาระการทำงานของครูสอนในวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี -
 นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522) หน้า 76 - 77.

³ คณะกรรมการจัดทำรายงานสภาปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษา, รายงานเรื่อง
การประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 4 หน้า 39.

สำคัญ และความสัมพันธ์ของการสอน การทำวิจัย และการให้บริการ¹ หรืออาจารย์
ควร เสนอผลงานและประสบการณ์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันอาจเป็นสิ่งจูงใจอาจารย์ที่ยัง
ไม่เคยออกไปให้บริการทางวิชาการสนใจอยากออกไปบริการจะเป็นการแก้ปัญหาเป็นต้น²

4.3 ปัญหาทางงบประมาณ

ข้อมูลจากตารางที่ 14 พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
ประสบปัญหาทางงบประมาณจัดอยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง โดยข้อที่มีค่าความสำคัญ
สูงสุดคือ ประสมปัญหาในค่านาชาคแลศนวุศคคูปกรณในการจัดทำสื่อ ซึ่งเรื่องนี้จะขึ้นกับ
โครงการที่เนชคคของอาจารย์เองจะทำให้มีปัญหาในการของงบประมาณลดน้อยลง ขณะเดียวกันก็ขึ้นกับนโยบายของสถาบันด้วย เพราะในปัจจุบันในค่านงงบประมาณยังเป็นปัญหาอยู่ เนื่อง
จากไม่ใคร่ขุไว้ในพระราชบัญญัติของสถาบันอุดมศึกษา ก่อให้เกิดความลำบากในทางปฏิบัติ
ไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลซึ่งต่างจากกระทรวงอื่น ๆ ที่รับไว้อย่างชัดเจนจึงมีงบประมาณ
ในการดำเนินงานได้ แต่สำหรับผู้ดำเนินงานบริการชุมชนในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องช่วยเหลือ
ตนเองโดยการหารายได้มาสนับสนุนโครงการของตน³

4.4 ปัญหาทั่วไป

ข้อมูลจากตารางที่ 15 พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
ประสบปัญหาทั่วไปในการปฏิบัติงานบริการชุมชนจัดอยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง โดยข้อที่
มีค่าความสำคัญสูงสุดคือ ความสนใจและความร่วมมือในงานบริการชุมชนของประชาชน
ซึ่งให้ เห็นว่าการพัฒนาที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในชุมชนมากนัก และเป็นวิธีที่จะทำให้เกิดความร่วมมือ
มือประสานงานกันจะต้องเป็นวิธีที่ทุกฝ่ายทั้งผู้ที่ให้บริการและผู้ที่รับบริการเห็นความสำคัญของ
สิ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงร่วมกัน

¹ หนองมหาวิทยาลัย, การสัมมนาคณะบดีสถาบันอุดมศึกษา 25 - 27 มิถุนายน
2523 หน้า 27.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 27.

³ ระเบียบ สำคัญ และคณะ "ปัญหาการให้บริการชุมชนของมหาวิทยาลัย" การ
สัมมนาคณะบดีสถาบันอุดมศึกษา 25 - 27 มิถุนายน 2523 หน้า 27.

5. ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานนํอคมศึกษภาค

ภาคตะวันออกเฉียง

ข้อมูลจากการวางที่ 16 พบว่า อาจารย์ในสถานนํอคมศึกษภาคตะวันออกเฉียงมีความเห็นว่าควรมีการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในงานบริการชุมชนอย่างถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด ที่เป็นกันี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์มีความเห็นว่านิสิต นักศึกษานี้ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมทางคานสคิยปัญญาที่ได้รับจากสถานนํการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคานบุคคลิกภาพ วิชาความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์แท้ ๆ หรือประยุกต์ที่มีรากฐานอยู่กับจิตวิทยา สังคมวิทยา มนุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ นิสิตนักศึกษานี้เป็นตัวอยางและเป็นสมาชิกของสังคมที่มีส่วนสร้างเสริมลักษณะของสังคม สามารถช่วยเหลือสังคมได้ในเมื่อมีปัญหาคาง ๆ เกิดขึ้น กันี้ได้เห็นประจักษ์ในหลาย ๆ เรื่องที่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา และเป็นกานนำเอาวิชาการเข้าไปช่วยแก้ไข หากสถานนํได้ตระหนักในเรื่องบริการชุมชนด้วยวิชาความรู้แล้วได้สร้างแนวทางให้คําแนะนําแก่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนใช้วิชาความรู้ยํงมีระบบระเบียบแล้ว ปัญหาของสังคมในเรื่องคาง ๆ จะไม่พอกพูนคังในปัจจุบัณ¹ ประกอบกักัมีการนำผลการบริการชุมชนมาปรับปรุงหลักสูตรและการสอนด้วย อาจทำให้คุณภาพของนิสิตนักศึกษาที่ออกไปบริการชุมชนคัขึ้น² และจากผลการวิจัยยํงพบว่า ความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานนํอคมศึกษาทุกข้อมีคําเจตยความสำคัญอยู่ในลําคํยความสำคัญมาก ซึ่งให้เห็นว่าอาจารย์ควรนำความคิดเห็นคังกล่าวไปปรับปรุงงานบริการชุมชนของอาจารย์เอง ขณะเดียวกันสถานนํควรนำไปเป็นแนวทางในการกําหนดนโยบายการคําเนินงานบริการชุมชนด้วย

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นคํานงงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานนํอคมศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียง

ข้อมูลจากการวางที่ 17, 18, 19 และ 20 พบว่า การปฏิบัติงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานนํอคมศึกษภาคตะวันออกเฉียงประสบปัญหาคานการบริหาร คานบุคลากร

¹ วิจิตร อวระกุล, "ภารกิจของมหาวิทยาลัยคานการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม," หน้า 82.

² เสริมศรี ไชยศร, "สรุปผลการวิจัยการอุมศึกษากับการพัฒนาชุมชน," หน้า 100.

กันงบประมาณ และปัญหาทั่วไป ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยเป็นดังนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมของสถานันในค่านนโยบาย ผู้บริหารกำลังทรัพยากร และ ความต้องการรับบริการของประชาชน ทั้งหมดนี้มีสภาพคล้ายคลึงและปริมาณใกล้เคียงกัน

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นค่านงานบริการชุมชนของอาจารย์ในสถานันอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง

ข้อมูลจากตารางที่ 21 พบว่า อาจารย์ในสถานันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงมีความ คิดเห็นค่านงานบริการชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์มีความสำนึกกว่า เป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือรับฉึกชอบ เพราะข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า อาจารย์ปฏิบัติงานบริการชุมชนด้วยเหตุผลที่สำนึกกว่า เป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือรับ ฉึกชอบอยู่ในลำดับที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวางแผน

1. การวางแผนนโยบายเกี่ยวกับงานบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษา ควรกำหนดนโยบายให้แน่ชัดและมีแผนปฏิบัติงานด้วย โดยมีกฎระเบียบของสถาบันรองรับ เพื่อสะดวกแก่อาจารย์ที่ปฏิบัติงานค้ำนี้
2. เมื่อสถาบันได้วางนโยบาย โดยมีกฎระเบียบรองรับแล้วควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานบริการชุมชนของอาจารย์ โดยถือเป็นผลงานอย่างหนึ่งที่จะนับรวมเป็นผลงานเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานและเป็นการดึงดูดให้อาจารย์มาสนใจงานทางค้ำนี้ให้มากขึ้น
3. การให้บริการชุมชน เมื่ออาจารย์ได้ลสะทอนกลับมาแล้วควรถ่ายทอดไปสู่นักศึกษาด้วย อาจารย์ควรเสนอผลงานและประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกัน ซึ่งอาจเป็นสิ่งจูงใจให้อาจารย์ที่ยังไม่เคยออกไปให้บริการทางวิชาการสนใจอยากออกไปให้บริการ
4. ควรมีสวนย์ประสานงาน ในบางโครงการที่จะต้องมีการทำงานร่วมกัน เป็นแบบสหวิทยาการ เพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน นอกจากนั้นยังสามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ บางอย่างร่วมกันได้ ซึ่งเป็นการใช้งบประมาณและอุปกรณ์ อาคารสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าอย่างสูงสุด โดยสวนย์ดังกล่าวมีหน้าที่ประสานงานเท่านั้น โครงการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนบางโครงการที่ทางคณะสามารถทำได้ก็มีประสิทธิภาพก็ควร เปิดโอกาสให้ทางคณะหรือภาควิชาได้ดำเนินการต่อไป เพราะโครงการบางโครงการนั้น เป็นวิชาชีพเฉพาะที่ทางคณะหรือภาควิชามีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ ก็อยู่แล้ว ในกรณีดังกล่าวสวนย์จะคอยเป็นผู้ให้บริการหรืออำนวยความสะดวกในขอบเขตและความสามารถที่จะกระทำได้
5. นโยบายในการให้บริการทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชนนั้น ในหลาย ๆ เรื่องสถาบันควรทำหน้าที่เพียงประสานงานในส่วนที่เป็นฝ่ายวิชาการให้ความรู้

มีใช้ เป็นฝ่ายปฏิบัติเสียเอง เพราะอาจ เป็นการก้าวก่ายหน้าที่ ทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยราชการ
ที่รับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนโดยตรงอยู่แล้ว

6. ควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการงานบริการชุมชนที่อาจารย์ได้ดำเนินการ
ไปแล้ว เพื่อนำมาปรับปรุงพิจารณาสำหรับการดำเนินงานครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรทำการศึกษาการปฏิบัติงานบริการชุมชนในเขตอื่น และทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง
ในสถาบันอุดมศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีด้วย

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย